חבית פרק שנים ועשרים שבת

קמו:

משום ריחשא. ואטו פתח אחרינא דליכא למיחש לריחשא לא גזרינן דדוקא אטו גזל של תרגולין גזרינן דלא מפקי אינשי אדעתייהו שיהא עשוי להכניס ולהוציא:

פריץ פציימו מטמא כל סביביו. פי' בקונטרס כל סביביו ד' אמות כקבר ואין נראה לזקיני הרב ר' שמשון ז"ל דכיון דמסיימי מחיצתא ולית לן למיחש שמא יעלה על הבית ויאהיל עליו ולא ידע לית לן למימר דמטמא ד' אמות כל סביביו כדמוכח בסוטה פרק משוח מלחמה (ד' מד.) גבי תלר הקבר העומד בתוכה טהור הני מילי תלר הקבר דמסיימא מחיצתא אבל מת בעלמא תפיס ומשמע דבמת נמי היכא דמסיימא לא נטמא כל סביביו ד' אמות אלא נראה לו דהכי פי' זיזין בתוכו בית שבולנין מתוך בית מכל צד ויש בהם פותח טפח בכל אחד אם הבית סתום ועדיין נראית בו צורת הפתח אינו מטמא שסתמו של מת עומד לצאת דרך הפתח פרץ פציימו וחזר ובנאו כשאר כותל ולא נותר בו כלל פתח מטמא כל סביביו דכל חד וחד איכא לספוקי דילמא דרך אותו מקום יצא מן הבית מיהו לאו פירכא היא כולי האי מה שהקשה לפירוש הקונטרס די"ל שלא חלקו חכמים במת ועוד נראה דלא קשה כלל לפי' הקונטרס דבית נמי לא מסיימי מחיצתא שהוא מטמא הנוגע בכתלים אפילו לא יעלה על גביו כקבר שמטמא כנגע אפילו מן הצד כדתניא בספרי נפרצת פרה אדומה או בקבר זה קבר סתום או אינו אלא קבר פתוח אמרת ק"ו ומה אהל שמקבל טומאה אינו מטמא מכל צדדין כשהוא פתוח קבר שאינו מקבל טומאה אינו דין שלא יטמא מכל צדדין כשהוא פתוח אלמא כשהוא סתום מטמא אף הנוגע מן הצד:

הלכה כרבי יאשיה. הלכך מותר לחת לכתחילה גובתא שקורין רזי"ל בחבית: **משום** מרזב. פי' הרב פור"ת שלא יבוא ליתן על גבו מרזב ויקשה דבגובתא נמי נגזר אלא נראה לרבי כפי' הקונט' שלא יתקן מרזב ליין איסור היין בתוכו ויילך למרחוק דכשלוקח עלה של הדם ומקפלו כעין מרזב נראה כעושה מרזב אבל בגובתא שאינו עושה בו שום מעשה לא גזרינן. מ"ר:

איתי ליה בי סדיא. כי מיצעי הוה אלו לאו הכי היכי איתמר מכללא: **מי** שנשרו בי"ז במים. נדרך גרסינן[ג] לשון נפילה לא כפי' הקונטרס לעיל בפרק במה אשה (דף סה.) שנשרו במי גשמים דהא אמרינן בגיטה בפרק משילין (דף לה:) מאן דתני מנשירין לא משתש כדתנן מי שנשרו כליו במים בדרך אלמא לשון נפילה הוא. מ"מ"ר:

המנער

משום ריחשא. אלא יכנס בו שרך כגון [ד]נמייה וחולדה שממיתים את התרנגולים: **זימנין דלא אקניה מעיקרא.** שיהא כדי להוציא הכל ולהכניס את האויר: **לא שנו.** דיוקנין: **אלא במקום.** דסתימה זו לא נעשית אלא לשמור היין שלא יצא ויתקלקל ויכין דלאו סתימה מעליתא עבדי לה לאו כלום הוא: **לחוץ.** שיחזק הכלי שלא יצא יינו הואיל וסתימה מעליתא היא כי הדר נקיב לה הוי כפותח לכתחלה: **למעט מן היין נמי לשמר הוא.** כיון דלאו כובד היין נשען עליו קני ליה בסתימה כל דהו: **למעט מן השמרים.** אלא שוליו שכל כובד היין נשען שם: **אניח דמסייע לך.** דלא פקע שם פתח מיניה אלא בסתימה מעליתא: **בית סתום יש לו ד"א.** קי"ל בגבא בתרא[ה] אלר מתחלקת לפי פתחיה לפי פתח הבתים הפתוחים לה. אם כאו לחלק את האלר בין שנים שהיה לזה בית שפתוחין לו לאלר שני פתחים ולזה בית שפתוחין לו לאלר ד' פתחים נוטל לכל פתח אלרבע אמות באלר נגד פתחו למדת רוחב פתחו והשאר חולקין בשוה ואם נסתם אחד מהם קודם חלוקת האלר ולא פירץ את פציימיו אלא סתם בין שני הפציימין אינו מפסיד [ו][דין] פתחו נכן פירץ את פציימיו ואח"כ סתמו פקע שם פתח מיניה: **בית סתום.** והמת בתוכו אינו מטמא שביביו: **פרץ פציימו.** וסתמו נעשה קבר ומטמא שביביו ד"ל כדאמר בסוטה (ד' מד.) מת תופס ד"ל לטומאה וגזרה דרבנן שמא יאהיל ולא יבין: **גובתא.** לחקוע קנה חלול בנקב החבית שיצא היין דרך הקנה: **מחסך.** רונגיי"ר לחקנה למדת הנקב: **אסדורי.** אם נפלה: **ולא מתקנא.** לא ניתנה בנקב לידע אם למדתו היא: **אי לימא אריש.** לחותכה ולשפותה: **משחא.** שמן עב: **אסור.** למרחו: **טרפא דאסא.** לחת עלה של הדס בנקב החבית שהעלה עשוי כמרזב ויהיין זב דרך שם: **גזירה משום מרזב.** שמא יכין מרזב: **שמא יקטום.** העלה מן הענף וכיון דקטימה הוה ליה כמתקן כלי כדתניא במסכת בילה (דף לג:) לחלות[ז] בו שיניו לא יקטמנו ואם קטמו חייב חטאת: **כי סדיא.** לנדין שקורין פלטר"ש ועשויין לקפלן מחתיו במקום הכר או הכסת: **רב אסר.** להניאו דרך מלבוש דרך רשות הרבים כשהוא מעוטף בו: **ברכין.** שדרכן להתחמם בהן: **דשרו.** המלבוש הן: **ולא הוי ליה רווחא.** בנית למקום מושבם של תלמידים: **ומשום כבוד רבותינו.** שלא היה להן דבר ליסב עליו ויושבין על גבי קרקע: **רב כהנא ורב אסי.** תלמידי מחברים היו לו[ח]: **מתני' לחוץ הכור.** שאין בו מים: **שיהא שמור.** שלא יסריח מחמת החום: **ואם המיס היפיס ברעים.** כלי מלא מים יפיס לתוך מקום מים רעים להשתמר [ט] שיצאו ולא יחמו: **מי שנשרו.** שנפלו למים בשבת: **לאחר החיצונה.** הסמוכה למבוא העיר בתוך העיר שהוא מקום משתמר: **שועתן כחמה.** ליבשן: **אכל לא כנגד העם.** שיתאדהו שבבשן: **גמ' פשיטא.** דעותנין תבשיל לתוך הכור: **גומות.** שבקרקע הכור שיהו שוין להוציא הקדרה:

המנער

חבית שיצא יינה ונתמלא מים ונשתנו מראיהן אסור לשתות מהן אפילו בתרומה אם נתערבו בו מים כל שאינו מבטלן אם נתערבו בו יין אינו אסור אלא בתרומה אם נתערבו בו מים אסור אפילו בחולין